

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ – ΕΥΡΙΠΙΔΗ ΕΛΕΝΗ (ΕΙΣΑΓΩΓΗ)

Είδη αρχαίου ποιητικού λόγου

1. Επική ποίηση : Γεωμετρική εποχή (1100-800 π.Χ)
2. Λυρική ποίηση : Αρχαϊκή εποχή (800-500 π.Χ)
3. Δραματική ποίηση : Κλασική εποχή (500-323 π.Χ)

Δραματική ποίηση

Σύνθεση στοιχείων έπους και λυρικής ποίησης. Ξεχωρίζει γιατί προορίζεται για παράσταση (δράμα < δράω , δράω = πράττω)

Αρχή του δράματος : α) Στις θρησκευτικές τελετές , τα δρώμενα (= ιερές συμβολικές πράξεις) , που συνδέονται με τη λατρεία του θεού Διονύσου και β) στο διθύραμβο.

Χαρακτηριστικά της λατρείας του Διονύσου ήταν :

Η ιερή μανία που προκαλεί την έκσταση. Η θεοληψία (θεία έμπνευση)

Ο έξαλλος ενθουσιασμός των οπαδών.

Το μιμητικό στοιχείο στις κινήσεις και στη φωνή των πιστών, για να εκφράσουν συναισθηματικές καταστάσεις

Η μεταμφίηση των πιστών σε Σατύρους, ζώομορφους ακόλουθους του θεού.

Στις μεταμφιέσεις αυτές των πιστών , καθώς και στο τραγούδι που έψαλλαν χορεύοντας προς τιμήν του θεού, βρίσκονται οι απαρχές του δράματος.

Διόνυσος : θεός της βλάστησης , του αμπελιού, του κρασιού, της μέθης και της διασκέδασης. **1** Ως θεός της μανίας είχε την επωνυμία Βάκχος. Συνοδοί του ήταν ο Σειληνός , οι Σάτυροι και οι Μαινάδες ή Βάκχες. Κυριότερα εμβλήματα του : ο τράγος, το αμπέλι και ο κισσός.

Διθύραμβος: χορικό άσμα που συνόδευε τις τελετουργικές πράξεις των βακχικών θιάσων. Το τραγουδούσε ο ιερός θιάσος των πιστών του Διονύσου , με συνοδεία αυλού, χορεύοντας γύρω από το βωμό του θεού. Ο ύμνος αυτός είναι πολύ πιθανό ότι περιείχε επιπρόσθετα μια αφήγηση σχετική με τη ζωή και τα παθήματα του θεού. Την απόδοση της αφήγησης αναλάμβανε ο πρώτος των χορευτών , ο εξάρχων, που έκανε την αρχή στο τραγούδι , ενώ Χορός 50 χορευτών , μεταμφιεσμένων ίσως σε τράγους, εκτελούσε κυκλικά το διθύραμβο. Στην αρχή ο διθύραμβος ήταν αυτοσχέδιος και άτεχνος.

Είδη δραματικής ποίησης

1. Τραγωδία
2. Κωμωδία
3. Σατυρικό δράμα

α. Τραγωδία Εξέλιξη της τραγωδίας : από τη διονυσιακή λατρεία στο δραματικό είδος.

1^{ος} σταθμός : Αρίων : πρώτος συνέθεσε διθύραμβο, του έδωσε λυρική μορφή και αφηγηματικό περιεχόμενο και τον παρουσίασε στην αυλή του τυράννου Περίανδρου στην Κόρινθο. Παρουσίασε τους χορευτές μεταμφιεσμένους σε Σατύρους, δηλαδή με χαρακτηριστικά τράγων. Οι τραγόμορφοι αυτοί τραγουδιστές ονομάζονταν τραγωδοί (< τράγων ωδή) δηλαδή άσμα Χορού που είναι μεταμφιεσμένος σε Σατύρους.

2^{ος} σταθμός : Θέσπης : στάθηκε απέναντι από το Χορό και συνδιαλέχτηκε με στίχους, δηλαδή αντί να τραγουδήσει μια ιστορία άρχισε να την αφηγείται. Στη θέση του εξάρχοντος εισήγαγε άλλο πρόσωπο , εκτός Χορού, τον υποκριτή ηθοποιό (υποκρίνομαι = αποκρίνομαι) , ο οποίος έκανε διάλογο με το Χορό, συνδυάζοντας το επικό αυτής (λόγος) με το αντίστοιχο

λυρικό (μουσική). Συνέπεια αυτής της καινοτομίας ήταν η γέννηση της τραγωδίας στην Αττική. Η πρώτη επίσημη «διδασκαλία» (παράσταση) τραγωδίας έγινε από το Θέσπη το 534 π.Χ. στα Μεγάλα Διονύσια.

Ακμή της τραγωδίας

Η τραγωδία γνώρισε μεγάλη ακμή στην εποχή του Περικλή – στην Αθήνα- και είναι **αποτέλεσμα της δημοκρατίας και του διαλόγου** (άμεση συμμετοχή των πολιτών στα κοινά – Εκκλησία του Δήμου, όπου γίνεται αντιπαράθεση απόψεων, διάλογος, σε κλίμα ελευθερίας, ισοτιμίας και ισηγορίας (= ίσο δικαίωμα λόγου σε όλους))

Θεματική της τραγωδίας

Στην Αθήνα της κλασικής εποχής, που χαρακτηρίζεται από έξαρση ηρωικού πνεύματος, οι τραγωδίες είναι σκηνικές παραστάσεις, όπου εξυμνείται ο ηρωικός άνθρωπος, που συγκρούεται με τη Μοίρα, την Ανάγκη, τη θεία δικαιοσύνη. Το τριαδικό σχήμα «ύβρις – άτη – δίκη» αποτελεί το ηθικό υπόβαθρο της τραγωδίας. Οι συγγραφείς τραγωδιών αντλούσαν τα θέματά τους από τους μύθους, αρχικά του Διονύσου και στη συνέχεια από τους γνωστούς επικούς κύκλους: Αργοναυτικό, Θηβαϊκό, Τρωικό.

Οι ποιητές απευθύνονταν σε ένα ευρύ κοινό που συγκεντρωνόταν στο χώρο του θεάτρου για μια επίσημη τελετή και προσπαθούσαν να προσελκύσουν το ενδιαφέρον του πολίτη, ενός πολίτη συμμετόχου που βίωνε τις περιλάμπρες νίκες κατά των Περσών, την αμφισβήτηση και τις νέες ιδέες των σοφιστών, την οδύνη ενός μακροχρόνιου εμφύλιου

πολέμου, ζούσε ένα κλίμα γόνιμο σε έργα και στοχασμούς. Το κλίμα αυτό αντανακλάται 2 στην τραγωδία. Έτσι εξηγείται η θέση που κατέχουν στις ελληνικές τραγωδίες τα μεγάλα ανθρωπολογικά προβλήματα του πολέμου και της ειρήνης, της δικαιοσύνης και της φιλοπατρίας.

Δραματικοί αγώνες

A) Διαδικασία

Η παράσταση των τραγωδιών στο θέατρο γινόταν στα Μεγάλα Διονύσια τέλη Μαρτίου έως μέσα Απριλίου, όπου διαγωνίζονταν οι τραγικοί ποιητές (τις τρεις τελευταίες μέρες γινόταν οι δραματικοί αγώνες). Οι δραματικοί αγώνες αποτελούσαν υπόθεση της πόλης-κράτους και οργανώνονταν με κρατική φροντίδα, με την επίβλεψη του επώνυμου άρχοντα.

Η κρατική αυτή μέριμνα περιελάμβανε:

Επιλογή των ποιητών από τον επώνυμο άρχοντα, από τον κατάλογο εκείνων που είχαν υποβάλει αίτηση – διαγωνίζονταν τελικά τρεις ποιητές με μια τετραλογία ο καθένας: τρεις τραγωδίες και ένα σατυρικό δράμα.

Επιλογή των χορηγών, πλούσιων πολιτών που αναλάμβαναν τα έξοδα της παράστασης:

Επιλογή των δέκα κριτών (ένας από κάθε φυλή) με κλήρωση. Γινόταν στο Ωδείο (στεγασμένο θέατρο) ο **προαγών** (προ του αγώνος = δοκιμή) κατά τον οποίο ο ποιητής παρουσίαζε τους χορευτές και τους υποκριτές στους θεατές χωρίς προσωπεία.

Απονομή από την Εκκλησία του Δήμου, σε πανηγυρική τελετή, των βραβείων στους νικητές ποιητές (στέφανος κισσού) και στους χορηγούς (χάλκινος τρίποδας).

Αναγραφή των ονομάτων των ποιητών, χορηγών και πρωταγωνιστών σε **πλάκες** και κατάθεσή τους στο δημόσιο αρχείο (διδασκαλίες).

B) Το κοινό

Χιλιάδες Αθηναίοι, μέτοικοι και ξένοι, κατέκλυζαν κάθε χρόνο το θέατρο του Διονύσου και ζούσαν, επί τρεις μέρες, την ένταση των δραματικών αγώνων. Το κοινό, στο οποίο συμπεριλαμβάνονταν και οι γυναίκες, χειροκροτούσε, επευφημούσε, αλλά μερικές φορές αποδοκίμαζε. Η παροχή χρηματικού βοηθήματος των θεωρικών (από τον Περικλή), στους άπορους πολίτες, για να παρακολουθήσουν δωρεάν τις παραστάσεις, διευκόλυνε την προσέλευση του κοινού. Το όλο θέαμα είχε χαρακτήρα παλλαϊκής γιορτής και ήταν υπόθεση συλλογική.

Η τραγωδία, λοιπόν, συνυφασμένη από την αρχή με την ανάπτυξη της δημοκρατίας και της δραστηριότητας των πολιτών, εισβάλλει στην αθηναϊκή ζωή με επίσημη απόφαση της πολιτείας και αποτελεί συμπληρωματικό μέσο παιδείας του Αθηναίου πολίτη.

Γ) Το θέατρο

Ο χώρος των παραστάσεων ήταν το θέατρο του Διονύσου στην Ακρόπολη, ένας κυκλικός χώρος που περιελάμβανε:

Το **κυρίως θέατρο** ή **κοίλον**: χώρος όπου κάθονταν οι θεατές ημικυκλικά απέναντι από τη σκηνή. Τα καθίσματα των θεατών (εδώλια) διέκοπταν κλίμακες από τις οποίες οι θεατές ανέβαιναν στις ψηλότερες θέσεις. Δυο μεγάλοι διάδρομοι, τα διαζώματα, χώριζαν το κοίλον σε τρεις ζώνες για να διευκολύνουν την κυκλοφορία των θεατών. Τα σφηνοειδή τμήματα των εδωλίων, ανάμεσα στις κλίμακες, ονομάζονταν κερκίδες.

Την **ορχήστρα** (ὄρχεομαι - ὀρχοῦμαι = χορεύω): κυκλικό ή ημικυκλικό μέρος για το 3 Χορό, με τη **θυμέλη** (< θύω), είδος βωμού, στο κέντρο.

Τη **σκηνή**: ξύλινο ορθογώνιο οικοδόμημα, τοποθετημένο στη μια πλευρά της ορχήστρας και χρησιμοποιούνταν από τους ηθοποιούς για τις μεταμφιέσεις τους και ως αποθήκη θεατρικού υλικού. Η πλευρά της σκηνής προς τους θεατές εικόνιζε συνήθως την πρόσοψη ανακτόρου ή ναού.

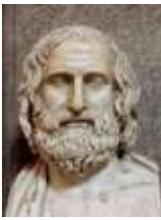
Δεξιά ή αριστερά της σκηνής υπήρχαν δύο διάδρομοι, οι **πάροδοι**: από τη δεξιά για τους θεατές πάροδο έμπαιναν όσα πρόσωπα του έργου έρχονταν από την πόλη ή το λιμάνι και από την αριστερή όσα έρχονταν από τους αγρούς ή από άλλη πόλη. Κατά τη διάρκεια της παράστασης έμπαινε από την πάροδο ο Χορός και γι' αυτό το **πρώτο τραγούδι** ονομαζόταν επίσης **πάροδος**. Ο στενός χώρος ανάμεσα στη σκηνή και την ορχήστρα αποτελούσε τον κύριο χώρο δράσης των υποκριτών, το χώρο των ομιλητών: το **λογείον** (υπερυψωμένο ξύλινο δάπεδο). Το σκηνικό οικοδόμημα διέθετε υπερυψωμένη εξέδρα για την εμφάνιση των θεών: το **θεολογείον**.

Θεατρικά μηχανήματα: α) Το **εκκύκλημα** (τροχοφόρο δάπεδο πάνω στο οποίο παρουσίαζαν στους θεατές ομοιώματα νεκρών β) Ο **γερανός** ή **αιώρημα** (ανυψωτική μηχανή για τον «από μηχανής θεόν»), γ) Το **βροντείον** και **κεραυνοσκοπείον** (για την αναπαραγωγή της βροντής και της αστραπής), δ) οι **περιάκτοι** (δύο ξύλινοι στύλοι για εναλλαγή του σκηνικού)

Συντελεστές της παράστασης

A) Ο Χορός: αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της τραγωδίας.

Ο αριθμός των μελών του ήταν 50 ερασιτέχνες χορευτές στο διθύραμβο, στη συνέχεια έγιναν 12 και με το Σοφοκλή 15.

Ο Χορός με επικεφαλής τον αυλητή (ο οποίος δε φορούσε προσωπίο και ήταν γιορτινά ντυμένος), έμπαινε από τη δεξιά πάροδο. Ήταν ντυμένος απλούστερα από τους υποκριτές και εκτελούσε, υπό τον ήχο του αυλού, την κίνηση και την όρχηση εκφράζοντας τα συναισθήματά του. Στη διάρκεια της παράστασης είχε τα νώτα στραμμένα προς τους θεατές και διαλεγόταν με τους υποκριτές μέσω του κορυφαίου. Αντιπροσώπευε την κοινή γνώμη χωρίς να τάσσεται ανοιχτά με το μέρος κάποιου από τους ήρωες. Αποτελείται συνήθως ή από γυναίκες ή από γέροντες.

Η πορεία της τραγωδίας καθορίζεται σταδιακά από τη μείωση του λυρικού – χορικού στοιχείου και την αύξηση του δραματικού.

B) Τα πρόσωπα

Στην τραγωδία αρχικά ένας υποκριτής (ο ποιητής ήταν ταυτόχρονα και υποκριτής). Ο Αισχύλος πρόσθεσε το δεύτερο κι ο Σοφοκλής τον τρίτο.

Όλα τα πρόσωπα του δράματος μοιράζονταν στους τρεις υποκριτές που έπρεπε να αλλάζουν ενδυμασία. Ήταν επαγγελματίες, έπαιρναν μισθό και ήταν κυρίως Αθηναίοι πολίτες. Βασικό προσόν για να γίνει κανείς ηθοποιός ήταν να έχει κατάλληλη φωνή.

Στην Αθήνα των κλασικών χρόνων υπήρχαν μόνο άντρες υποκριτές – τα γυναικεία πρόσωπα υποδύονταν άντρες, οι οποίοι φορούσαν προσωπίά (μάσκες).

Ως θεράποντες του Διονύσου είχαν εξασφαλίσει σημαντικά προνόμια (π.χ. απαλλαγή από στρατιωτικές υπηρεσίες) και η κοινωνική τους θέση ήταν αξιοζήλευτη.

Γ) Η σκευή

Τα προσωπία

Το αρχαίο θέατρο και οι υποκριτές και τα μέλη του Χορού φορούσαν προσωπία (άλλα 4 για την τραγωδία και άλλα για την κωμωδία). Στα παλιά προσωπία η έκφραση του προσώπου είναι ήρεμη και συγκρατημένη. Σταδιακά μεγαλώνει το άνοιγμα του στόματος και αποτυπώνεται μεγαλύτερο πάθος και ταραχή. Αργότερα τα τραγικά προσωπία δημιουργούν την εντύπωση «απολιθωμένου τρόμου».

Τα κοστούμια

Οι υποκριτές εμφανίζονταν στη σκηνή με επιβλητικότητα και μεγαλοπρέπεια. Ήταν ντυμένοι με πολυτέλεια, με ενδυμασία ανάλογη προς το πρόσωπο που υποδύονταν και με παράδοξη μεταμφίεση που παρέπεμπε στο μυθικό κόσμο της τραγωδίας.

Χαρακτηριστικό τραγικό ένδυμα ήταν ένας πλούσια διακοσμημένος μακρύς **χιτώνας με μανίκια**, που έφτανε ως τον αστράγαλο ή σερόνταν. Τα μανίκια υπογράμμιζαν τις κινήσεις των χεριών, ενώ το μήκος του χιτώνα προσέδιδε μεγαλοπρέπεια και επιβλητικότητα.

Το τραγικό υπόδημα ήταν ο **κόθορνος**, μια μαλακή, ευλύγιστη, μονοκόμματη μπότα, χωρίς ξεχωριστή σόλα, που φοριόταν και στο δεξί και στο αριστερό πόδι.

Τι είναι τραγωδία

Σύμφωνα με τον Αριστοτέλη τραγωδία είναι **η μίμηση μιας πράξης σπουδαίας που έχει αρχή, μέση, τέλος και ορισμένη έκταση**. Η μίμηση αυτή γίνεται με λόγο που έχει **ρυθμό, μελωδία και αρμονία**. Γνώρισμα της τραγωδίας είναι **η δράση** και όχι η απαγγελία. Οι θεατές συμμετέχουν στα δρώμενα και δημιουργείται στην ψυχή τους **ο έλεος (ευσπλαχνία) και ο φόβος**, συναισθήματα που τους οδηγούν **στην κάθαρση**, στη λύτρωση, στον εξαγνισμό του ζ(οι θεατές «καθαίρονται»), γίνονται πνευματικά και ηθικά καλύτεροι, έχοντας κατανοήσει βαθύτερα τα ανθρώπινα).

Δομή της τραγωδίας

α. Τα κατά ποσόν μέρη

I. Τα επικά – διαλογικά μέρη :

Πρόλογος : ο πρώτος λόγος του υποκριτή, προηγείται της εισόδου του Χορού – μπορεί να είναι μονόλογος , μια διαλογική σκηνή ή και τα δύο.

Επεισόδια : αντίστοιχα με τις σημερινές πράξεις, αναφέρονται στη δράση των ηρώων. **Έξοδος :** επισφραγίζει τη λύση της τραγωδίας.

II. Λυρικά – χορικά μέρη

Πάροδος : το άσμα που έψαλλε ο Χορός στην πρώτη του είσοδο **Στάσιμα :** άσματα που έψαλλε ο Χορός , όταν πια είχε λάβει τη θέση του (στάσιν).

Ήταν εμπνευσμένα από το επεισόδιο που προηγήθηκε, χωρίς να προωθούν την εξωτερική δράση.

Μονωδίες (άσμα από έναν υποκριτή)

Διωδίες (άσμα από δύο υποκριτές)

Κομμοί (θρηνητικά άσματα από Χορό και υποκριτές)

β. Τα κατά ποιόν μέρη (αφορούν την ανάλυση, την ποιότητα του έργου)

Μύθος : η υπόθεση της τραγωδίας **Ήθος :** ο χαρακτήρας και η στάση των ηρώων.

Λέξεις : η γλώσσα της τραγωδίας , τα εκφραστικά μέσα και το ύφος. **Διάνοια :** οι ιδέες, οι σκέψεις των προσώπων.

Μέλος : η μελωδία , η μουσική επένδυση των λυρικών μερών

Όψις : το σκηνικό και η σκευή.

Η επιβίωση της τραγωδίας

Η τραγωδία επιβίωσε και είναι πάντα επίκαιρη γιατί : οι τραγικοί ποιητές θέτουν πανανθρώπινα και διαχρονικά προβλήματα, όπως η ελευθερία, το χρέος, το τίμημα της προσωπικής επιλογής κ.α. , και τα προβάλλουν με τέτοια τέχνη, ώστε να προκαλείται υψηλή αισθητική απόλαυση. Κάνουν τους ανθρώπους να προβληματίζονται για : **τη σχέση με το θείο, τη σχέση άρχοντα – αρχομένων, την κοινωνική ευθύνη του ανθρώπου, το κύρος των θεσμών, τη ματαιότητα του πολέμου κ.α.**

Προσπάθειες αναβίωσης της τραγωδίας από το Μεσοπόλεμο (1920-1940) και μετά έγιναν και γίνονται ακόμη : στο Φεστιβάλ Θεάτρου των Συρακουσών (ξεκίνησε το 1914) , στις Δελφικές Γιορτές (το 1927 από τον Άγγελο Σικελιανό και την Εύα Πάλμερ) , ενώ από το 1954 καθιερώθηκε το αρχαίο δράμα στο Φεστιβάλ της Επιδαύρου και τον επόμενο χρόνο στο Φεστιβάλ Αθηνών. Σήμερα, σε όλο σχεδόν τον κόσμο, παίζονται τα έργα του Αισχύλου, του Σοφοκλή και του Ευριπίδη.

Οι τρεις μεγάλοι τραγικοί ποιητές.

1. Αισχύλος 525-456 π.Χ.
2. Σοφοκλής 497-406 π.Χ.
3. Ευριπίδης 485-406 π.Χ.

ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ Το έργο

του επηρέασαν

- i. Ο φιλόσοφος Αναξαγόρας, ο Σωκράτης και οι σοφιστές.
- ii. Ο Πελοποννησιακός πόλεμος
- iii. Η παρακμή της δημοκρατίας.

Καινοτομίες του Ευριπίδη

μονιμοποίησε τον αφηγηματικό πρόλογο και επίλογο
εισήγαγε τον « από μηχανής θεό» μείωσε την έκταση
των χορικών

υποβάθμισε την παρουσία του χορού ως δραματικού οργάνου.

Ιδέες και αντιλήψεις του Ευριπίδη

1. Άσκησε κριτική στις καθιερωμένες αξίες
2. Καταδίκασε τον πόλεμο και παρουσίασε τις συμφορές που φέρνει
3. Απομυθοποίησε τους παραδοσιακούς ήρωες και ανύψωσε ταπεινά πρόσωπα (δούλους..)
4. Εξέφρασε φιλοσοφικές απόψεις και ιδέες, διαφορετικές από αυτές που ίσχυαν στην εποχή τους και τις περνά στο θέατρο μέσω των ηρώων του. Γι' αυτό ονομάστηκε «ποιητής του ελληνικού διαφωτισμού» και «από σκηνης φιλόσοφος».
5. Διαμόρφωσε μια πολύ υψηλή ιδέα για το θείο

Αμφισβήτησε τις λαϊκές θρησκευτικές αντιλήψεις Άσκησε κριτική στους
μύθους που παρουσιάζουν τους θεούς με ανθρώπινες
αδυναμίες.

Αμφισβήτησε τη σοφία, τη δικαιοσύνη, ακόμα και την ύπαρξη των θεών.

6. Πάνω απ' όλα όμως ο Ευριπίδης πίστευε στον άνθρωπο και τη λογική του.

Έργα του Ευριπίδη

Σώζονται 18 τραγωδίες του : « Άλκηστις», «Μήδεια», «Ιππόλυτος», «Ηρακλείδα», «Εκάβη», «Ικέτιδες», «Ηρακλής», «Τρωάδες», «Ανδρομάχη», «Ηλέκτρα», «Ελένη», «Ιφιγένεια εν Ταύροις», «Ιφιγένεια εν Αυλίδι», «Ίων», «Φοίνισσαι», «Ορέστης», «Βάκχαι» και «Ρήσος» (η γνησιότητα αυτής της τραγωδίας αμφισβητείται), και ένα σατυρικό δράμα : «Κύκλωψ».

Το ήθος των ηρώων του

Ο Ευριπίδης έδωσε νέα γνωρίσματα στους τραγικούς ήρωες. Τους παρουσίασε με **τρόπο ρεαλιστικό και σύμφωνα με τα ανθρώπινα μέτρα.**

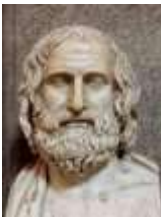
Ενδιαφέρθηκε περισσότερο από όλους για τη γυναίκα. Στα έργα του δρουν τρεις κατηγορίες γυναικών : α) **γυναίκες τυφλωμένες από το πάθος** (Μήδεια, Φαίδρα), β) **εξαθλιωμένες υπάρξεις που η συμπεριφορά τους κατευθύνουν η αδικία, οι συμφορές του πολέμου, η σκληρότητα ανθρώπων και θεών** (Εκάβη, Ανδρομάχη), γ) **γυναίκες που αγωνίζονται για την τιμή και την αξιοπρέπειά τους** (Ελένη, Ιφιγένεια, Άλκηστη)

Ο ρόλος του Χορού στα έργα του

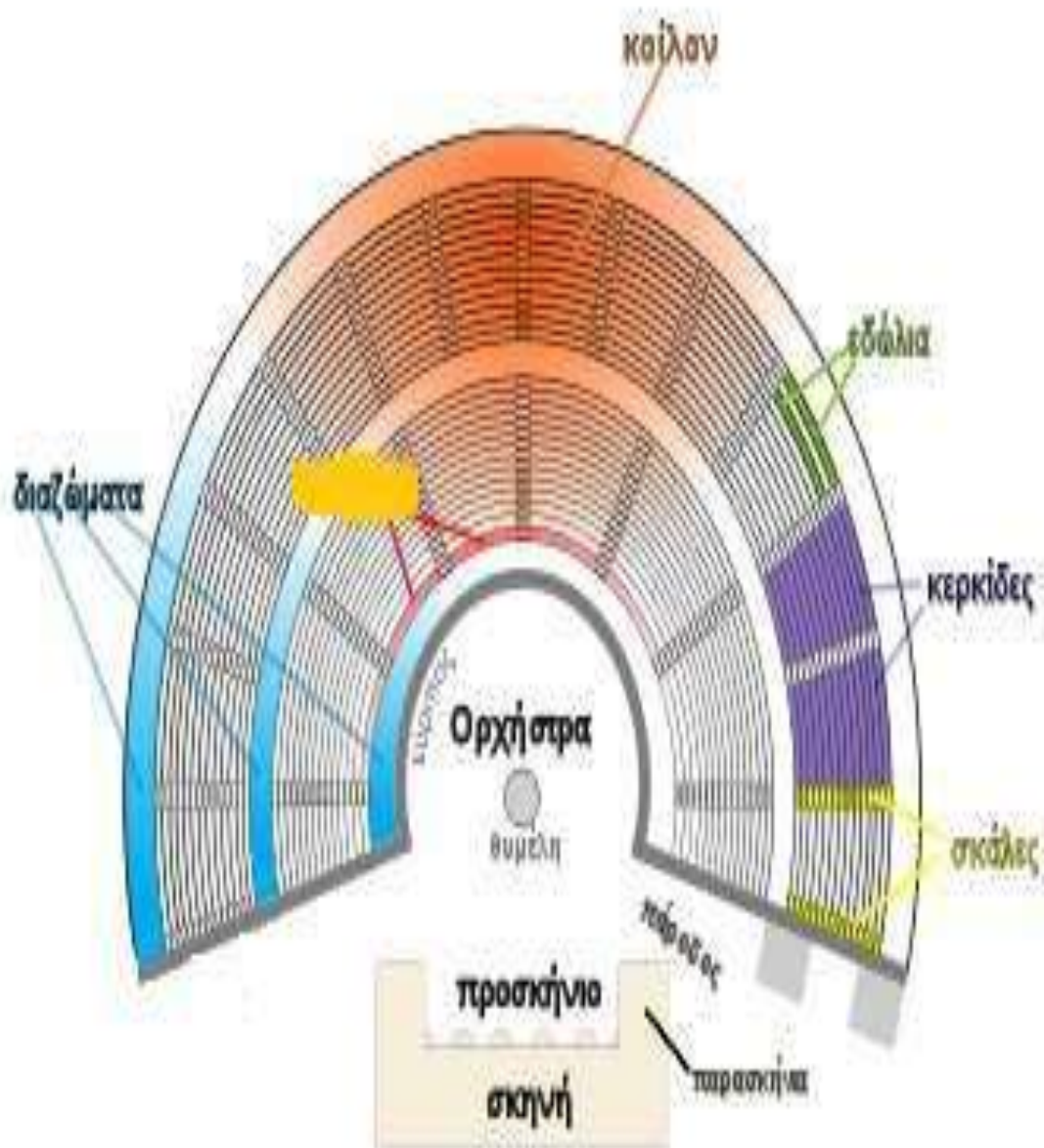
Ο Χορός εκφράζει απόψεις που είναι σύμφωνες με το χαρακτήρα και το πνευματικό του επίπεδο.

Η γλώσσα και το ύφος των έργων του

Η γλώσσα του Ευριπίδη είναι **απλή και λιτή**, τα δε εκφραστικά μέσα της αντλούνται από την **καθομιλουμένη**.

Ο λόγος του Ευριπίδη αν και διακρίνεται για τη **λυρικότητά** του, δεν είναι φορτωμένος με κοσμητικά επίθετα, τολμηρές εικόνες και επιτηδευμένες παρομοιώσεις. Είναι ένας λόγος **ρεαλιστικός**, επηρεασμένος από τη **ρητορική τέχνη**, στον οποίο αφθονούν **παροιμίες και γνώμες που προέρχονται από την πείρα της ζωής**.

ΑΡΧΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ